

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☏ Fax: 472-8860

Vj-15/2005/11.

Ikt.sz.:.....

A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa a **Magyar RTL Televízió Részvénytársaság** (Budapest) eljárás alá vont ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

határozatát.

A versenytanács az eljárást megszünteti.

Az ügyfél a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott keresettel kérheti a határozat felülvizsgálatát.

Indokolás

I. Az eljárás megindítása

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) versenyfelügyeleti eljárást indított a Magyar RTL Televízió Részvénytársaság (a továbbiakban: MRTL) ellen annak megállapítására, hogy az eljárás alá vont vállalkozás 2004 novemberében „Legjobb filmek nálunk! Ma este is!” állításokat felhasználó reklámjai megsértették-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló - többször módosított - 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 8. § 2. bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezéseket.

II. Az eljárás alá vont

2. Az MRTL 1997-ben alakult televíziós műsorszolgáltató. A vállalkozás 10 éves időszakra kapott koncessziós jogot, amely öt évre meghosszabbítható. Az eljárás alá vont vállalkozás nyújtja egy magyar nyelvű, földi sugárzású országos kereskedelmi televíziós csatorna, az RTL Klub televíziós programját.
3. Az MRTL reklámbevételei milliárdos nagyságrendűek.
4. A GVH a Vj-34/2002. számú versenyfelügyeleti eljárásában fogyasztók megtévesztésére alkalmas reklámozási tevékenység miatt az eljárás alá vontat elmarasztalta. A Versenytanács a Vj-49/2004. számú versenyfelügyeleti eljárásban 2005. augusztus 14-ig az MRTL ellen folyó eljárás szünetelését rendelte el.

III. A vizsgált magatartás

5. Az MRTL 2004 májusában „Szerintem ...” alapszlogennel bevezetett, az RTL Klub televíziós csatornát, illetve annak programjait népszerűsítő - reklámblokkjaiban és műsorelőzeteseiben közreadott - reklámjait 2004 novemberében „A legjobb filmek nálunk! Ma este is!” állításokat tartalmazó kampánnyal egészítette ki. A kampány során a már ismert kampányfigura (gumicsirkés fiatalember) és elemek felhasználásával készült reklámok a sajtóban, óriásplakátokon, járműveken, építési hálón és ún. free-cardokon jelentek meg.
6. A reklámok szövege és képi megjelenítése az alábbiakban foglalható össze:
 - 6.1 Sajtóreklám. Az MRTL több lapban több alkalommal intenzíven reklámozta 2004 novemberében csatornáját. A versenyfelügyeleti eljárásban megismert négy reklám szövege egyebek mellett az alábbi kijelentéseket tartalmazta: „Van mit nézni! Szerintem. A legjobb filmek nálunk! Ma este is! RTL Klub. Naná!” (Lásd a Vj-15/2005/1/6. számú dokumentumot.)
 - 6.2 Óriásplakát. Nagyméretű közterületi plakátokon is reklámozta saját csatornáját az eljárás alá vont, melyek tartalma megegyezett az előbb ismertetett sajtóreklámok tartalmával.
 - 6.4 Járműreklám. Debrecenben, Miskolcon és más helyeken tömegközlekedési eszközök felületein is megjelentek a fent ismertetett reklámok.
 - 6.3 Free card. Az eljárás alá vont összesen háromszázezer példányban osztott szét olyan szóróanyagot, amelyen a vizsgált „A legjobb filmek nálunk.” állítás mellett a „Szerintem.” kijelentést is tartalmazták. Az anyagon látható kép felső részén a „Támadnak a jó filmek.” felirat volt még olvasható. (Lásd a Vj-15/2005/4c. számú iratot.) További százhuszezer szóróanyagon a kép felső részében a „Van mit nézni. Szerintem.” Mondatok voltak olvashatók. A kép közepén a csatornán látható filmek címszavakban megadott témái jelentek meg.
 - 6.4 Építési háló. Az MRTL épületekre kifeszített nagyméretű építési hálón is reklámozta csatornáját. Ez a reklámhordozó a fenti tartalommal az eljárás alá vont nyilatkozata szerint 3-4 hétig volt látható.
7. Az RTL Klub 2005. március 8-án kora este a Fókusz című műsorában az Aranycsirke Díjról szóló interjút sugárzott. Az interjú alatt a kép háttérében az eljárás alá vont egyik - fent leírt tartalmú - plakátja is látható volt.

IV. A vizsgálati jelentés

8. A vizsgáló szerint a vizsgált magatartás alkalmas volt a fogyasztó döntések befolyásolására, mert a reklámok egyikük voltak azon információs forrásoknak, amelyek alapján a néző eldönti, hogy melyik csatornát válassza. Véleménye szerint ezt az adatok is alátámasztják.
9. A vizsgált reklámok azt sugallják a nézők felé, hogy az RTL Klub műsora a legjobb, bármely filmkategoriót vesszük is figyelembe az adott időszakban. A „Ma este is!” állítás pedig az időintervallumot kitágította minden estére.
10. Emlékeztetett arra, hogy a kialakult versenyhatósági és bírósági gyakorlat szerint a felsőfokú jelző használata nem minősül jogsértőnek, ha annak jogos használatát piackutatás előzi meg, melyben előre igazolást nyer a kijelentés valóságtartalma minden lehetséges aspektusban.
11. Megállapította, hogy a filmek minőségi kategorizálásnak - a művészeti díjakon kívül, amelyek igen szubjektívek - a vetített filmek nézettségi mutatója az egyik legobjektívebb mérőszáma. Az eljárás alá vont által becsatolt iratokból megállapítható, hogy az esetek 22,6 százalékában nem az eljárás alá vont tv-csatornája volt a legnézettebb.

12. Rámutatott arra, hogy a reklám nyomán hozott fogyasztói döntés megváltoztatásának gyakorlatilag alig van költsége. A néző gyakorlatilag költségmentesen csatornát válthat.
13. A fentek alapján a vizsgáló szerint a „Szerintem ...” kijelentést is tartalmazó 300.000 free card kivételével az eljárás alá vont reklámjainak közzététele a Tpv. 8. § (2) bekezdésébe ütköző jogsértő magatartás volt. A jogsértés megállapításán túl a vizsgáló bírság kiszabását is indítványozta az eljárás alá vonttal szemben.

VI. Az eljárás alá vont álláspontja

14. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy a fogyasztókat nem érthette semmilyen hátrány. A csatorna programjai a legnézettebbek.
15. Kiemelte, hogy a reklámok nem irányultak a fogyasztók megtévesztésére, nem is téveszthették meg a fogyasztókat se külön-külön, de főképp nem együttesen. Azok csak gondolkodásra hívták fel a nézőket, ami tőlük elvárható. A vizsgált reklámkampány és az ezen belüli vizsgált szlogen a fogyasztókhöz igaz üzenetet közvetített. Tagadta, hogy a reklámok azt sugallták volna általánosságban, hogy az RTL Klubon minden este a legjobb filmek lennének.
16. Véleménye szerint a „Szerintem ...” kijelentés miatt a reklám szubjektív állítást tartalmaz, aminek nem lehet versenyjogi következménye, hiszen a nyilatkozó (filmbarát csirkés fiatalember) értékítélete jelenik meg, amit a képi megjelenítés még hangsúlyozottabbá tett.
17. Rámutatott arra, hogy a „legjobb filmek” állítás nem lehetett megtévesztő, mert a felsőfokú jelző itt nem valamilyen objektív valóságra vonatkozott. A vizsgált reklámokban használt legjobb jelző nem értelmezhető objektív kategóriaként, azt mérni nem lehet. Álláspontja szerint objektív kategóriaként a felsőfok csak akkor alkalmazható valamely kézzel fogható termék minősítése kapcsán, ha a termék mennyisége megállapítható. Lehet tehát legjobb film, vagy legjobb tíz film objektíven mérhető valóság, de nem lehet objektív valóság legjobb filmekről beszélni, hiszen ebben az esetben nincs meghatározva az a kör, amelyre nézve az állításnak igaznak kell lennie. Nem létezik olyan mérce, amely alapján számbeli korlátozás nélkül lehetne legjobbnak minősíteni a filmek egy csoportját. Ugyanakkor kifejtette, hogy a vizsgált szlogenek igaz állítást tartalmaznak, mert az RTL Klub nézettsége a vizsgált időszak összes filmje alapján versenytársainál magasabb.
18. Álláspontja igazolására szakértői véleményt is becsatolt. (Lásd a Vj-15/2005/4b. számú iratot.)
19. Vitatta az érintett piac meghatározását is. Véleménye szerint a vizsgált magatartással érintett piac a marketing kommunikáció piaca, mivel a televíziós piac csak egy a marketing kommunikációs lehetőségek közül. Jelezte, hogy ezen a piacon 2004-es piaci részesedése hét százalékra becsülhető. A televíziós piaci részesedése is megítélése szerint kisebb annál, mint amit a GVH becsült, mert álláspontja szerint ezen a piacon az HBO, Sport1 és Sport2 csatornákat is figyelembe kell venni.
20. Megítélése szerint a Fókusz műsorban leadott interjúban látható plakát megjelenés nem tekinthető tájékoztatásnak. Az interjú a saját díjokról, illetve általában az „állatos” filmdíjakról szólt.
21. A fentiek alapján véleménye szerint a vizsgált reklámok tartalma nem volt alkalmas a fogyasztók megtévesztésére és kérte az eljárás megszüntetését jogsértés hiányában.

VII. Jogi háttér

22. A Tpvt. 8. § (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak. A (2) bekezdés b) pontja szerint a fogyasztók megtévesztésének minősül az is, ha elhallgatják azt, hogy az áru vagy szolgáltatás nem felel meg a jogszabályi előírásoknak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, továbbá, hogy annak felhasználása a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli.
23. A Tpvt. 9.§-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.
24. A Tpvt. 72. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az eljárást megszünteti, ha nem látja indokoltnak annak folytatását, illetve megállapítja, hogy az eljárás alá vont ügyfél a törvénybe ütköző magatartás hiányában nem marasztalható el.
25. A Tpvt. 77. § (1) bekezdés j) pontja szerint hozza meg az eljáró versenytanács az eljárást megszüntető határozatát.

VIII. A versenytanács döntése

26. A vizsgált magatartás fogyasztók megtévesztésére való alkalmasságának megítéléséhez a versenytanács - szem előtt tartva a Tpvt. 9. §-ában foglaltakat - mindenekelőtt a szóban forgó tájékoztatás tartalmát vizsgálta és megállapította, hogy „Van mit nézni! Szerintem. A legjobb filmek nálunk! Ma este is! RTL Klub. Naná!” reklámszöveg, illetve ennek különféle közreadott változata a nézők mint fogyasztóknak azt a tájékoztatást adta, hogy minden este a legjobb filmek láthatók az RTL Klub műsorán. Az adott tájékoztatás esetében a fogyasztók feltétel nélkül hihették ezt, annak ellenére, hogy a reklámok tartalma egy reklámfigurának tulajdonítható. A többes szám első személy használata és az RTL Klub felirat azonban egyértelműen azonosíthatóvá teszi a fogyasztók számára, hogy a reklámban az RTL Klubról van szó, a kijelentések a csatornának tulajdoníthatók, az nem egy fiktív személy egyéni nyilatkozata.
27. A versenytanács megállapítja, hogy a vizsgált tájékoztatás valóság- vagy igazságtartalma objektíven nem dönthető el, ugyanis nem rendelhető egyetlen objektív mérce annak eldöntéséhez, hogy egy film, vagy filmek egy csoportja mikor és mitől a legjobb. Az adott képi megjelenéssel és szöveggörnyezetben a vizsgált reklámok tartalma (legjobb filmek) szubjektív kijelentés. Mint ilyen, igazságtartalma objektív módon nem dönthető el senki számára. Ez nyilvánvaló a fogyasztók számára is.
28. A fentiek alapján a versenytanács véleménye szerint a vizsgált magatartás, nevezetesen, amikor 2004. novemberében az eljárás alá vont az általa közreadott reklámokban azt

állította, hogy az RTL Klubon láthatók minden este a legjobb filmek, nem volt alkalmas a fogyasztók megtévesztésére. Így az eljárás alá vont vállalkozás jelen eljárásban vizsgált magatartása nem sértette a Tpvt. 8. § (2) bekezdésének a) pontját.

29. Mindezekre tekintettel a versenytanács a rendelkezésre álló ügyiratok, illetve azok tartalma alapján nem látja indokoltnak a versenyfelügyeleti eljárás folytatását és a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulatára figyelemmel, mivel jogsértő magatartás hiányában az eljárás alá vont nem marasztalható el, ezért a Tpvt. 77. § (1) bekezdés j) pontja alapján az eljárást megszünteti.

VIII. Egyéb kérdések

30. A Tpvt. 73. §-a szerint a versenytanács akkor tűz ki tárgyalást, ha - egyebek mellett - a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti intézkedésre nincs szükség. A Tpvt. 73. §-a a versenytanács előzetes álláspontjának megküldését tárgyalás kitűzése esetére írja elő. E rendelkezések alapján nem valószínű, hogy amennyiben a vizsgáló által feltárt tényállás alapján nem bizonyítható a jogsértés és az eljárás további szakaszában sem várható újabb bizonyíték előkerülése, vagy törvénybe ütköző magatartás hiánya állapítható meg, akkor a versenytanács tárgyalás kitűzése nélkül is dönthet az eljárás megszüntetéséről. Jelen eljárásban a versenytanács indokoltnak látta alkalmazni e fordulatot, tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont vállalkozás a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint nem folytatott törvénybe ütköző magatartást.
31. A Tpvt. 77. § j) pontja alapján a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontja szerinti - tárgyaláson kívüli - eljárás megszüntetés is érdemi határozatnak minősül.
32. A versenytanács érdemi határozata elleni jogorvoslatot a Tpvt. 83. §-a biztosítja.

Budapest, 2005. június 16.